

O odpuštění.

Text 2. čtení Matouš 6- 11,12,14,15

11 Náš denní chléb dej nám dnes.

12 A odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám.

14 Neboť jestliže odpustíte lidem jejich přestoupení, i vám odpustí váš nebeský Otec;

15 jestliže však neodpustíte lidem, ani váš Otec vám neodpustí vaše přestoupení.

O odpuštění.

Matoušovo evangelium bylo psáno pro židovské křesťany, kteří se na sklonku 1. století rozešli s oficiálním židovstvím.

Náš dnešní text je součástí jedné z pěti velkých Ježíšových řečí, známé jako Kázání na hoře. Ježíš promlouvá pod širým nebem k učedníkům a k zástupu, který je opodál. Mluví o lásce k bližnímu, která přísluší i našim nepřátelům. Učí, jak prokazovat dobrodiní neokázale a nenápadně a jak se modlit. Modlitba i dobré skutky musí vycházet z vnitřní potřeby. Návod, jak se modlit, dává Ježíš v našem textu. Je to návod, ne doslovná formule! Ukazuje, jakým směrem má modlitba jít. Náš text se nekryje doslovně s textem modlitby Páně, ale Otčenáš z něj a z Lukáše 11,1 vychází.

Proč potřebují Ježíšovi učedníci návod, jak se modlit? Byli to přece věřící židé a modlitbu znali v mnoha podobách. Ježíš dává modlitbě nový smysl: neříká, v kterou dobu se máme modlit ten a ten žalm, nebo něco drmolit jako tehdejší pohané. Modlitba je prosba k našemu nebeskému Otci, který ví, co potřebujeme!

Množné číslo: my

Zvláštní je, že subjektem modlitby Páně i našeho textu je 1. osoba množného čísla „my“!

Jak to, že ve svém pokojíku za zavřenými dveřmi se mám modlit nejen sám za sebe k Bohu, který mě zná, ale modlím se za druhé a jménem druhých?

Nezapomeňme, že v modlitbě musí být přítomna láska, která nás obrací až k nepřátelům. Láska, jedině láska je to, co nás opravňuje říkat v modlitbě Páně „my“.

Minulou neděli jsme slyšeli z Lukášova evangelia 18, 9-14, jak se do chrámu, tedy do kostela, přišli modlit dva lidi, pan Farizeus v první lavici a pan Celník až vzadu pod varhany. Modlili se v chrámu plném lidí, ale každý sám za sebe, jako i ostatní, co stáli mezi nimi. My dnes ale máme naslouchat Ježíšovu evangeliu o modlitbě, o šanci modlitby, která se bez „my“ neobejde: V modlitbě nejsi sám, nesmíš být sám, jsi částí těla Kristova, částí církve, částí tohoto konkrétního sboru! Ta šance je vyjádřena také slovy, která jsme četli v 1. čtení: *„Budete-li o něco prosit Otce ve jménu mém, dá vám to. Proste a dostanete, aby vaše radost byla plná“*.

Jak se modlit

Náš text se nachází v centru Ježíšovy modlitby. Text obsahuje dvě prosby: o „náš denní chléb“ a o odpuštění našich vin.

Jak Ježíš sám před tím říká, *„Otec ví, co potřebujeme“*. To je moc důležité. A tak nám Ježíš na tomto místě jménem svého Otce předkládá dvě základní potřeby, o které máme prosit:

- 1) První je chléb: reprezentuje to, co potřebujeme k životu, to, co konzumujeme, abychom žili. *„Otec ví, co potřebujeme“* : co je naší skutečnou potřebou, to bychom měli právě v modlitbě- v pokoře- zkoumat. Místo toho se životní potřeby, životní standardy, kvalita života, naše nároky a práva, staly stěžejním tématem celé naší společnosti. I pro nás. Je to v pořádku?
- 2) Druhá prosba vyjadřuje potřebu odpuštění. - Chléb je to, co konzumujeme, a teď jde o to, co produkujeme, co je náš „výstup“. Nejde jen o to, jestli děláme něco užitečného v zaměstnání, ale k čemu vůbec jsme před Pánem Bohem. Do takového sebehodnocení se nebude nikomu chtít, protože víme, že dopadne neslavně. Modlitba nám dává možnost uznat, že žijeme v řetězci selhání, faulů a přešlapů. Možnost uznat, že jsme v nouzi, ze které nás vyvede odpuštění !

Co jsou to viny?

Vina je jako dluh, neuhrazený závazek po lhůtě splatnosti, nekrytá směnka v cizích rukou, nedodržená smlouva, nesplněný slib, zklamání, chybějící vysvětlení...Je to označení našeho deficitu před Bohem. Vina je jako výrok soudu nad někým, komu bylo prokázáno porušení zákona. Po výroku o vině následuje stanovení trestu. Dluh může být odpuštěn: příkladem je třeba Milostivé léto. Trest lze odpustit taky: existuje možnost

udělení milosti, amnestie nebo prominutí zbytku trestu za dobré schování.

Mnohem víc než o jednotlivosti, jednotlivé prohřešky, jde ale zřejmě o celek našeho života.

Švýcarský teolog Karl Barth napsal: „*Jsme Boží dlužníci. Dlužíme Bohu sebe samé jako ty, které živí a zachovává.*“ Dá se říci i obecně, že člověk přece svůj život „dluží“, protože jej dostal darem, nijak se nepříčinil o svůj příchod na svět a obvykle nemá pod kontrolou ani svůj odchod z něj.

Potřeba odpuštění, pocity viny, to se ale dnes nenosí! Dnes známe především svá práva. Dnes platí, kde není žalobce, není soudce. Co není zakázáno, je dovoleno. Ctíme presumpci neviny. Přiznání nelze vynutit. Prosbu o odpuštění nelze vnucovat ostatním lidem: ono hromadné „odpuť nám naše“ nás tedy vybízí, abychom to vzali tak trochu i za ty ostatní... .

Je všechno v pořádku?

Ve starozákonním příběhu o Jehúovi, ztřeštěném izraelském veliteli a později králi, se celkem 6x opakuje, když se někde Jehú objeví, dotaz: „Je vše v pořádku?“ „Jaký pořádek, co je ti do pořádku, zní tvrdá odpověď. A pak začne mela.

Tolik toužíme mít všechno v pořádku, život, rodinu, je to dobrý a legitimní životní cíl většiny lidí, ne?

Toužíme mít i náš sbor v pořádku. Nedávno mně někdo vrátil knihu Církev v proměnách času 2000-2017. Je tam pasáž o každém sboru. Nedalo mně to a vyhledal jsem Střešovice, co tam o sobě sami píšeme. Čtu: „Vážíme si toho, že sbor je jednotný, nerozdělený, a že na shromážděních, včetně schůzí staršovstva, bývá otevřená, přátelská a neformální atmosféra.“ Úplně mě to praštilo. Jak jsme tohle mohli napsat? Vždyť to přece už tehdy nebyla pravda! Vždyť jsem byl u toho! Lhali jsme si do kapsy. I já jsem lhal. Odpuště mi... Tak strašně moc jsme ale chtěli, aby to byla pravda, to bylo víc než „pium desiderium, zbožné přání“. Jen to slůvko „bývá“ se nám tam vloudilo. Něco nám pořád chybí a měly by tím drnčet okenní tabulky.

Nedávno jsme byli ve vězení ve Vinařicích. Pár lidí. Jen návštěva. A tam, před hordou 50 kriminálků, najednou slyším, že můj bratr ze sboru, o kterém si myslím, že ho znám, byl několik posledních let, těch několik

posledních let, v těžkém maléru. A já jsem nic nevěděl ! My jsme nic nevěděli! Jak to? Jak to, že o sobě sestry a bratři nevědí takhle důležité věci? Je to proto, protože někteří z ostychu zůstávají úplně vzadu? Nebo protože nás to dohnalo: nesoulad ve vedení sboru, napětí, konflikt? Kde je elementární důvěra? Zasažen byl každý z nás, ne jedni , nebo druzí. Někdo sem nedokáže ani přijít, pořád. Nebo jen občas.

Odešli nám – nebo spíš nechali jsme odejít- dvě vynikající farářské osobnosti! Vyhlížíme nového kazatele. Nic z toho, co se stalo, se ale nedá vrátit. Ani zrekonstruovat, ani zdokumentovat. Čas, který teď máme, je prostor, příležitost k tomu, za co se pořád dokola modlíme v otčenáši: „*odpuť nám naše viny jako i my odpouštíme našim viníkům*“. Máme nouzi odpuštění. Máme šanci k odpuštění. Měly by tu drnčet tabulky. Že nemám, komu co odpouštět? Hmmm...

Jistou dobu jsme se ptali, jak se to mohlo stát, kdo za to může! A tak jsme si to zjistili a od té doby to, zdá se, najisto víme. Znat viníky - je to, co nás spojuje před Boží tváří? Naprosto ne, to nás přece rozděluje. Tak to opustme, pustme po vodě, odpustme.

Retenční nádrž

Co to znamená, odpuštění? Na kom to je? Musí mě o to požádat? V modlitbě prosíme společně : „odpuť nám“ a opíráme se o to, že my sami odpouštíme, tedy bez předchozí žádosti našeho provinilce, bez podmínek, zadarmo...

Viny svých bližních hromadíme, jako bychom je sbírali do jakýchsi retenčních nádrží. Jde tam všechno , čím nás druzí lidé štvou, zraňují, dráždí, zlobí, trápí, uráží, špiní. Vejde se tam hodně. Je jenom na nás, otočit výpustný kohout a odpustit z nádrže kousek, hodně, nebo úplně všechno! A všechno, co z ní vyteče nebo přeteče, od všech lidí putuje do velikánské retenční přehrady Božího soudu. Jenže ta přehrada má od Velikonočního Pátku roku 33 n.l., od smrti Pána Ježíše na kříži, protrženou hráz! Přehrada je vypuštěná. Odpuštěno!

Jenže, ono se nám to zase znovu vrací. Stačí vzpomínka na to, co nejde napravit, jak mi bylo...

Zkusme přesto nechat svou retenčku prázdnou. Nechat odpuštěno. Zkusme hledat zaplašenou důvěru. Zkusme se navzájem trochu víc potřebovat v konkrétních praktických věcech. Vycházejme z toho, že ten

druhý má ty nejlepší úmysly. Nechme působit Boží lásku, ať s námi pohne. Vždyť ona tu je!

Odpustíme druhým, co jim vytýkáme! - Jen tak! - Náš nebeský Otec na to čeká.

Když to neuděláme, nebo když namítneme ve vší své svobodě „nemám komu co odpouštět“, budeme jej blokovat a nebude odpuštěno ani nám. To není hrozba, ale prosba.

*„12. Ó Bože, obratiž nás, / Bože všemohoucí, / ať pokání
činíme včas / horlivé a vroucí.*

*13. Odpusť nám naše dluhy, / věčné slávy Králi, / pro Syna
svého zásluhy, / ať tě dlužník chválí.*

*14. A dej k bližnímu v srdci / pravé lásky plamen, /
abychom již neztratili / milosti tvé.“.*

Amen

3. píseň Svítá 467 / Taizé Ubi caritas